

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W KONINIE

WYDZIAŁ SPOŁECZNO-TECHNICZNY

Instytut Pracy Socjalnej

PROGRAM KSZTAŁCENIA

Nazwa kierunku studiów

PRACA SOCJALNA

Kod kierunku studiów

PS_2013_2016

Autorzy:

dr Marta Cichocka – przewodnicząca zespołu

mgr Artur Cygan – nauczyciel akademicki

mgr Dorota Kaźmierczak – nauczyciel akademicki

dr Kazimiera Król – nauczyciel akademicki

prof. nadzw. dr hab. Anna Suchańska – nauczyciel akademicki

mgr Zuzanna Janaszek-Maciaszek – przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego

Aleksander Głowiński – absolwent kierunku „praca socjalna”

Patrycja Jacek – studentka kierunku „praca socjalna”

Data opracowania: 15-03-2013

1. Ogólna charakterystyka kierunku studiów

1.1. Podstawowe informacje

Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
Profil kształcenia	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne (SS) i niestacjonarne (SN)
Liczba semestrów	6
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta	licencjat
Obszar kształcenia	nauki społeczne
Dziedzina nauki	nauk społecznych
Dyscyplina naukowa	nauki o polityce publicznej (dyscyplina wiodąca), nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, pedagogika, psychologia, socjologia

1.2. Koncepcja kształcenia

Studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „praca socjalna” prowadzi Instytut Pracy Socjalnej (IPS) PWSZ w Koninie.

„Pracę socjalną” jako kierunek studiów wyróżnia praktyczny charakter kształcenia oraz holistyczne podejście do człowieka i jego problemów. Pracownik socjalny wspólnie z klientem, grupą lub społecznością wprowadza zmiany mające umożliwić im prawidłowe funkcjonowanie społeczne i samodzielność życiową i rozwój. Jednym z podstawowych warunków dobrego kształcenia na kierunku „praca socjalna” jest odbywanie przez studentów zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w możliwie jak największej liczbie instytucji realizujących zadania w zakresie pracy socjalnej.

Absolwenci kierunku studiów „praca socjalna” posiadają nowoczesną interdyscyplinarną wiedzę z zakresu dziedziny nauk społecznych oraz dziedzin nauk: prawnych, ekonomicznych, humanistycznych, a także nauk o zdrowiu. Zakres wiedzy z ww. dziedzin umożliwia tworzenie i realizację planów zmiany sytuacji życiowej klienta, grup społecznych lub społeczności lokalnych, przy ich aktywnym udziale. Obejmuje wiedzę pozwalającą na tworzenie, prowadzenie i zarządzanie projektami oraz instytucjami realizującymi zadania z zakresu pracy socjalnej. Absolwenci kierunku studiów „praca socjalna” mogą być zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej w gminie, powiecie i samorządzie województwa, jak również w administracji rządowej. Ponadto mogą poszukiwać zatrudnienia w placówkach opieki zdrowotnej, placówkach resocjalizacyjnych, placówkach prowadzących szeroko pojętą rehabilitację (zawodową i społeczną), organizacjach pozarządowych, podmiotach ekonomii społecznej i innych realizujących zadania z zakresu polityki społecznej i pracy socjalnej.

Po ukończeniu kierunku „praca socjalna” możliwe jest kontynuowanie nauki na studiach drugiego stopnia głównie z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych. Możliwe jest również uzyskanie specjalizacji I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego oraz, w ramach kształcenia podyplomowego, uzyskanie dodatkowych kwalifikacji (np. terapeutę uzależnień).

W procesie kształtowania koncepcji kształcenia na kierunku „praca socjalna” uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Wyrazem tego są systematyczne spotkania dyrekcji Instytutu Pracy Socjalnej, bezpośrednio odpowiedzialnego za prowadzenie kierunku, z pracownikami Instytutu, w celu omawiania aktualnych wyzwań i problemów związanych z realizacją programu i procesu dydaktycznego. Istotny głos w sprawie programów poszczególnych przedmiotów mają również przedstawiciele studentów. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, a w szczególności kluczowych podmiotów społecznych są członkami Konwentu PWSZ w Koninie, a tym samym mają możliwość wpływania na budowanie koncepcji kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, w tym również na kierunku „praca socjalna”.

W celu większego zaangażowania interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces kształtowania koncepcji kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych przez Wydział Społeczno-Techniczny PWSZ w Koninie powołane zostały rady programowe dla poszczególnych kierunków studiów, w tym dla kierunku „praca socjalna”. W skład rady weszli nauczyciele akademicy, studenci, absolwenci oraz przedstawiciele jednostek otoczenia społecznego. Spotkania rady programowej odbywają się przynajmniej dwa razy w roku akademickim, a ich celem jest dyskusja nad koncepcją kształcenia na kierunku studiów „praca socjalna”, w szczególności poprzez wskazywanie pożądanych umiejętności i kompetencji absolwentów oraz wskazywanie pożądanych zmian w celu doskonalenia programu i procesu kształcenia.

1.3. Związek kierunku studiów z misją i strategią Uczelni oraz strategią Wydziału

Prowadzenie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku "praca socjalna" niewątpliwie wpisuje się w misję Uczelni, którą jest „*tworzenie przyjaznego miejsca do studiowania, gdzie można rozwijać swoje talenty i realizować pasje oraz przygotować się do udanego startu zawodowego*”. Realizacja studiów ściśle wiąże się z dwoma spośród trzech celów strategicznych Uczelni: zwiększenie atrakcyjności i skuteczności kształcenia (cel I) oraz rozwój promocji i współpracy z otoczeniem (cel II).

Studia nawiązują również do misji Wydziału Społeczno-Technicznego, którą jest „*tworzenie odpowiednich warunków do studiowania, pozwalających na sprawne zaspokajanie wszechstronnych aspiracji edukacyjnych regionu, przygotowanie absolwentów do zaistnienia na rynku pracy oraz uświadomienie potrzeby ciągłego doskonalenia i doskonalenia zawodowego*”. Realizacja studiów wiąże się z dwoma spośród trzech celów strategicznych Wydziału: doskonalenie oferty edukacyjnej i jakości kształcenia (cel I) oraz rozwijanie współpracy z regionalnym otoczeniem społeczno-gospodarczym (cel II). Z jednej strony bowiem realizacja studiów zmierza do wzbogacenia i uelastycznienia oferty edukacyjnej Uczelni i Wydziału zgodnie z oczekiwaniami i aspiracjami społeczności regionu, z drugiej natomiast jest wyrazem poszerzania współpracy z regionalnym otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ponadto, realizacja studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „praca socjalna” przyczynia się do budowania kapitału ludzkiego w regionie.

1.4. Wymagania wstępne i zasady rekrutacji

Studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „praca socjalna” kierowane są do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy wykazują empatię, otwartość, życzliwość i szacunek do człowieka, odporność psychiczną, a ponadto mają dużą motywację prospołeczną, pozytywną wizję siebie i otaczającej społeczności. Szczególnie pożądana są kandydaci na studia, którzy posiadają doświadczenie w pracy z ludźmi, np. w ramach wolontariatu czy zaangażowania w organizacjach pozarządowych.

Szczegółowe zasady rekrutacji na kierunek studiów „praca socjalna” na rok akademicki 2013/2014 określa uchwała nr 64/V/V/2012 Senatu PWSZ w Koninie z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji, w tym prowadzonej w drodze elektronicznej, dla poszczególnych kierunków studiów w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie w roku akademickim 2013/2014.

2. Zakładane efekty kształcenia

2.1. Umiejscowienie kierunku w obszarze kształcenia

Kierunek studiów „praca socjalna” mieści się w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych, a dokładniej rzecz ujmując w dziedzinie nauk społecznych. Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne zdobywane podczas studiów odwołują się przede wszystkim do następujących dyscyplin naukowych: nauki o polityce publicznej (dyscyplina wiodąca), nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, pedagogiki, psychologii oraz socjologii. Niemniej jednak „praca socjalna” jest kierunkiem interdyscyplinarnym o charakterze praktycznym. Integruje zatem wiedzę z dziedziny nauk społecznych, prawnych, ekonomicznych, humanistycznych, a także nauk o zdrowiu. Praktyczny charakter kształcenia determinuje dobór treści – kryterium jest ich przydatność i użyteczność w diagnozowaniu, planowaniu i realizowaniu pomocy indywidualnej, grupowej oraz animacji środowiska lokalnego.

2.2. Ogólne efekty kształcenia

Absolwent studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „praca socjalna” wykazuje się wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi niezbędnymi do:

- analizy i oceny zasobów, potrzeb oraz problemów indywidualnych i społecznych,
- tworzenia i realizacji planów pomocy indywidualnej oraz projektów socjalnych,
- udzielania pomocy w formie poradnictwa, wsparcia, pozyskiwania i wykorzystania zasobów środowiska i instytucji dla potrzeb klientów,
- motywowania i aktywizowania osób, grup i społeczności do działań samopomocowych w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych,
- współuczestniczenia w inspirowaniu, opracowaniu i wdrożeniu programów społecznych służących podniesieniu jakości życia
- rzecznictwa interesów osób i grup wykluczonych lub narażonych na wykluczenie.

3. Program studiów

3.1. Liczba semestrów i punktów ECTS

Liczba semestrów	6
Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia	180

3.2. Moduły kształcenia¹ (* moduł/przedmiot do wyboru)

3.2.1. Moduł kształcenia ogólnego

Lp.	Przedmiot	Kod przedmiotu	ECTS
1.	Język obcy*		8
2.	Wychowanie fizyczne z elementami samoobrony		2
3.	Technologie informacyjne	PS_TIF_2013_2014	2
4.	Przedsiębiorczość	PS_PRZ_2015_2016	2
Suma punktów ECTS			14

3.2.2. Moduł kształcenia podstawowego

Lp.	Przedmiot	Kod przedmiotu	ECTS
1.	Wybrane zagadnienia filozofii z elementami logiki	PS_WZF_2013_2014	4
2.	Etyka społeczna	PS_ES_2013_2014	2
3.	Podstawy socjologii	PS_PSO_2013_2014	4
4.	Podstawy pedagogiki społecznej	PS_PPS_2013_2014	3
5.	Podstawy pedagogiki specjalnej	PS_PPE_2013_2014	2
6.	Kształcenie ustawiczne	PS_KU_2013_2014	2
7.	Wybrane mechanizmy funkcjonowania człowieka	PS_WMF_2013_2014	2
8.	Psychologia różnic indywidualnych i osobowości	PS_PRO_2013_2014	2
9.	Podstawy metodologii	PS_PM_2014_2015	3
10.	Prawo socjalne	PS_PSC_2015_2016	4
11.	Prawo rodzinne i opiekuńcze	PS_PRO_2014_2015	4
12.	Podstawy ekonomii	PS_PE_2013_2014	2
13.	Podstawy organizacji i zarządzania	PS_POZ_2013_2014	2
14.	Statystyka społeczna z elementami demografii	PS_ST_2015_2016	2
Suma punktów ECTS			38

3.2.3. Moduł kształcenia kierunkowego

Lp.	Przedmiot	Kod przedmiotu	ECTS
1.	Historia pracy socjalnej	PS_HPS_2013_2014	2
2.	Wprowadzenie do pracy socjalnej	PS_WPS_2013_2014	8
3.	Teoria i metody pracy socjalnej	PS_TMP_2014_2015	9
4.	Umiejętności diagnostyczne i społeczne pracownika socjalnego	PS_UDS_2014_2015	3
5.	Projekt socjalny	PS_PRO_2014_2015	5
6.	Interwencja kryzysowa	PS_IK_2015_2016	3
7.	Poradnictwo socjalne	PS_POR_2014_2015	2
8.	Praca socjalna z rodziną	PS_PSR_2015_2016	3
9.	Psychologia rozwojowa	PS_PR_2013_2014	4
10.	Rozwój fizyczny i zdrowie człowieka	PS_RFC_2013_2014	2
11.	Polityka społeczna	PS_POL_2013_2014	2
12.	Podstawy psychopatologii	PS_PP_2015_2016	3
13.	Komunikacja z osobą niepełnosprawną	PS_KON_2014_2015	7
14.	Superwizja w pracy socjalnej	PS_SPS_2014_2015	2
15.	Pomoc przedmedyczna	PS_PP_2013_2014	2
16.	Trening interpersonalny	PS_TI_2013_2014	2
17.	Komunikacja interpersonalna	PS_KI_2015_2016	3
18.	Mechanizmy wpływu społecznego	PS_MWS_2014_2015	4
19.	History of Social Welfare (Historia pomocy społecznej)	PS_HSW_2015_2016	1
20.	Seminarium dyplomowe*	PS_SD_2014_2016	12
21.	Praktyki zawodowe*	PS_PZ_2013_2016	15
Suma punktów ECTS			94

¹ Zakładane efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów oraz sposoby ich weryfikacji są ujmowane bezpośrednio w sylabusach tych przedmiotów.

3.2.4. Moduł kształcenia specjalnościowego*

3.2.4.1. Praca socjalna w pomocy społecznej*

Lp.	Przedmiot	Kod przedmiotu	ECTS
1.	Środowisko społeczne i praca socjalna	PS_SSP_2014_2015	3
2.	Zarządzanie i organizacja w pomocy społecznej	PS_ZOP_2015_2016	3
3.	Zadania pracownika socjalnego w profilaktyce i promocji zdrowia	PS_ZPS_2014_2015	3
4.	Zdrowie publiczne i system opieki zdrowotnej	PS_ZSO_2015_2016	1
5.	Resocjalizacja w pracy socjalnej	PS_RPS_2015_2016	3
6.	Podstawy rehabilitacji	PS_PRH_2015_2016	3
7.	Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej	PS_MPO_2015_2016	4
8.	Organizowanie społeczności lokalnej	PS_OL_2015_2016	4
9.	Projekt socjalny w psychiatrii środowiskowej	PS_PPS_2015_2016	3
10.	Psychogerontologia	PS_PG_2014_2015	3
11.	Techniki informatyczne w pomocy społecznej	PS_TIP_2014_2015	2
12.	Elements of community psychiatry and intervention (Elementy psychiatrii środowiskowej i interwencji)	PS_ECP_2015_2016	2
Suma punktów ECTS			34

3.2.4.2. Praca socjalna z resocjalizacją*

Lp.	Przedmiot	Kod przedmiotu	ECTS
1.	Podstawy resocjalizacji	PS_PRE_2014_2015	3
2.	Prawne podstawy resocjalizacji	PS_PPR_2014_2015	1
3.	Metody i techniki pracy resocjalizacyjnej	PS_MTR_2014_2015	2
4.	Elementy prawa karnego	PS_EPK_2015_2016	3
5.	Praca wychowawcza w zakładzie wychowawczym i karnym	PS_PWK_2014_2015	1
6.	Psychologia sądowa	PS_PSD_2014_2015	2
7.	Metodyka opiekuńczo-wychowawcza w pieczy zastępczej	PS_MPZ_2015_2016	3
8.	Warsztat pracy kuratora sądowego	PS_WPK_2015_2016	5
9.	Aktywizacja społeczności lokalnej	PS_AS_L_2015_2016	3
10.	Resocjalizacja w psychiatrii środowiskowej	PS_RPS_2015_2016	2
11.	Mediacje	PS_MED_2015_2016	2
12.	System instytucji profilaktyczno-resocjalizacyjnych i opieki postpenitencjarnej	PS_SIR_2015_2016	1
13.	Elementy psychologii społecznej	PS_EPS_2015_2016	2
14.	Techniki informatyczne w resocjalizacji	PS_TIR_2014_2015	2
15.	Modern concepts of prevention and rehabilitation (Współczesne koncepcje profilaktyki i resocjalizacji)	PS_MCP_2015_2016	2
Suma punktów ECTS			34

3.2.4.3. Asystent rodziny*

Lp.	Przedmiot	Kod przedmiotu	ECTS
1.	Pedagogika opiekuńczo - wychowawcza	PS_POW_2014_2015	4
2.	Techniki oddziaływań społecznych	PS_OS_2014_2015	3
3.	Psychologia i socjologia rodziny	PS_PSR_2014_2015	2
4.	Pedagogika resocjalizacyjna	PS_PR_2015_2016	5
5.	Diagnoza społeczna	PS_DS_2015_2016	2
6.	Zaburzenia osobowości	PS_ZO_2015_2016	2
7.	Podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych	PS_RON_2015_2016	2
8.	Metodyka pracy asystenta rodziny	PS_MPS_2015_2016	2
9.	Wsparcie środowiskowe dla rodziny	PS_WSR_2015_2016	1
10.	Asystent rodziny jako animator społeczności lokalnej	PS_AAS_2015_2016	2
11.	Terapie środowiskowe w psychiatrii	PS_TSP_2015_2016	5
12.	Techniki informatyczne w pracy asystenta rodzinnego	PS_TIA_2014_2015	2
13.	Environmental Health System (Środowiskowy system opieki zdrowotnej)	PS_EHS_2015_2016	2
Suma punktów ECTS			34

3.2.4.4. Menedżer pomocy społecznej*

Lp.	Przedmiot	Kod przedmiotu	ECTS
1.	Zarządzanie w pomocy społecznej	PS_ZPS_2014_2015	3
2.	Zarządzanie superwizyjne	PS_ZAS_2015_2016	2
3.	Podstawy rachunkowości	PS_POR_2014_2015	2
4.	Finanse publiczne	PS_FIN_2015_2016	2
5.	Organizacje pozarządowe	PS_ORP_2014_2015	1
6.	Zarządzanie projektem	PS_ZAP_2015_2016	2
7.	Ekonomia społeczna	PS_EKS_2014_2015	2
8.	Prawo pracy menedżera	PS_PPM_2015_2016	4
9.	Elementy public relations	PS_EPR_2015_2016	3
10.	Animacja społeczna	PS_ANS_2015_2016	2
11.	Rehabilitacja społeczna i zawodowa	PS_RSZ_2015_2016	1
12.	Resocjalizacja w systemie otwartym i zamkniętym	PS_ROZ_2014_2015	1
13.	Psychiatria środowiskowa	PS_PSS_2015-2016	3
14.	Organizacja pieczy zastępczej	PS_OPZ_2015_2016	2
15.	Techniki informatyczne w pracy menedżera pomocy społecznej	PS_TIM_2014_2015	2
16.	Health Care System (System opieki zdrowotnej)	PS_HCS_2015_2016	2
Suma punktów ECTS			34

3.3. Praktyki zawodowe

Studenci kierunku „praca socjalna” zobowiązani są do zrealizowania praktyk zawodowych w wymiarze 360 godzin o wartości 15 punktów ECTS w całym cyklu kształcenia, według następującego harmonogramu:

- 120 godz. w II semestrze (praktyka wakacyjna),
- 120 godz. w IV semestrze (praktyka śródroczna lub wakacyjna – do wyboru),
- 120 godz. w VI semestrze (praktyka śródroczna).

Efekty kształcenia dla praktyki zawodowej – student, który zaliczył praktyki zawodowe:

- wiedza:
  - zna strukturę organizacyjną i sposób funkcjonowania różnych typów placówek i instytucji tworzących system pomocy społecznej (H1P_W05),
  - zna przepisy prawa, zasady prowadzenia niezbędnej dokumentacji, usytuowania placówki w kontekście instytucjonalnym oraz sposoby zarządzania tymi jednostkami (H1P_W05),
  - zna administracyjno-finansowe uwarunkowania funkcjonowania instytucji systemu pomocy społecznej (H1P_W06),
  - ma wiedzę na temat zastosowania form i metod pracy socjalnej w różnych typach placówek w odniesieniu do konkretnego problemu społecznego (H1P_W07),
  - ma wiedzę o potrzebach społeczności lokalnej i trybach wdrażania metod aktywizacji (H1P_W07),
  - ma wiedzę na temat diagnozowania, oceny problemu, tworzenia planu pomocowego, stosowania procedur interwencyjnych, sposobów zbierania informacji o potrzebach społeczności lokalnej (H1P_W07),
  - zna przepisy prawne oraz sposoby prowadzenia dokumentacji i procedur (H1P_W07),
  - zna przepisy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w organizacjach i instytucjach (H1P_W09),
- umiejętności:
  - potrafi podejmować samodzielne działania, począwszy od zbierania informacji do sporządzania propozycji programu pomocowego (H1P_U04),
  - potrafi opracować diagnozę społeczną (H1P_U04),
  - potrafi prowadzić mediacje i negocjacje (H1P_U04),
  - potrafi organizować w sposób profesjonalny własny warsztat pracy (H1P_U04),
- kompetencje społeczne:
  - potrafi organizować i prowadzić działania grup interdyscyplinarnych w pracy socjalnej (H1P_K02),
  - jest przygotowany do strukturyzowania celów pracy socjalnej, przy wykorzystaniu kryterium istotności problemu klienta (H1P_K03),
  - zna, rozumie i stosuje wartości i zasady pracy socjalnej w praktyce działania w zawodzie pracownika socjalnego (H1P_K04).

Zasady praktyk zawodowych regulują:

- program praktyk adekwatny do właściwego roku studiów,
- Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych zatwierdzony zarządzeniem Nr 18/2008 Rektora PWSZ w Koninie z dnia 18 marca 2008 roku.